

Traditionelt kan vi arkitekter godt lide at tænke på arkitekturen som noget solidt og uforanderligt. Som noget der stiller sig lidt uden for, eller måske snarere lidt ved siden af, tiden. Vi tilstræber at arkitekturens bygninger og rum ikke bare opfylder hvilket som helst aktuelt modelune. At de i stedet udfolder sig over en længere tidshorisont og gradvist åbner sig for forskellige brugsmønstre.

Men hvad om denne - sympatiske - ambition ikke længere slår til? Vi lever i en globaliseret verden med dynamiske netværksstrukturer og hurtigt skiftende sammenhænge. Måske destabiliserer denne udvikling arkitekturens traditionelle tyngde og permanens? Vekslede arbejdspladser, mobiltelefoner, internetforbindelser, ændrede familiemønstre og billige rute-fly giver os alle sammen et nyt og mindre stedbundet forhold til vore fysiske omgivelser. Det betyder sandsynligvis ikke at det arkitektoniske rum forsvinder; men nok at det ændrer karakter. Og dermed rejser det en række store udfordringer til arkitekturen.

Henrik Valeur modtager i år Nykredits Opmuntringspris. Det gør han fordi han som få har taget denne udfordring op. Globaliseringen, nye teknologier og nye livsstilsmønstre ændrer arkitekturens betingelser. Henrik Valeur er optaget af at udfordre denne nye 'virkelighed' i al dens uoverskuelige kompleksitet og aftvinge den nye arkitektoniske betingelsesmuligheder.

Henrik Valeur har taget den fulde konsekvens af denne virkelighed. Han er selv en 'urban nomade' der har boet og arbejdet i Barcelona, Rotterdam og Los Angeles siden midten af halvfemserne; men heldigvis for os andre også indimellem i København.

Helt i forlængelse af denne ambition har Henrik Valeur ikke etableret en traditionel tegnestue. Sammen med svenske Fredrik Fritzon driver han en 'netværksbaseret og procesorienteret urban praksis' med navnet UID (der står for Un-identified).

UID er ramme om en bred vifte af urbane og arkitektoniske aktiviteter der bliver udviklet i vekslende samarbejds-konstellationer. En del af disse aktiviteter falder inden for et mere traditionelt arkitektarbejde. Henrik Valeur og UID er således blevet præmieret i en række arkitekt-konkurrencer. For eksempel konkurrencen om udbygningen af Københavns Universitet på Amager, konkurrencen om en bygning til Hotel Pro Forma og konkurrencen om Fleksible Boliger i Ørestaden.

Valeur har også bidraget til at udvikle nye planlægningsredskaber og samarbejdsformer. I 2002 planlagde Henrik Valeur således et byudviklingsprojekt for Trekroner i samarbejde med Roskilde Kommune. Projektet adskilte sig fra traditionel planlægning ved at fokusere på mellemrummene mellem bebyggelserne snarere end bebyggelserne selv og ved at inddrage brugergrupper og unge arkitektkontorer i en intensiv workshop-form.

Det er imidlertid kun en del af Henrik Valeurs aktiviteter. Han bidrager også til den bymæssige og arkitektoniske diskussion gennem forelæsninger, undervisning, forskningsprojekter og udstillinger. Senest med multimedieudstillingen 'Check-in Øresund' der var udstillet i Dansk Arkitektur Center indtil begyndelsen af sidste måned. Udstillingen var tilrettelagt af CoMa, der er et research- og formidlingsprojekt om regionsdannelser. Det er i øvrigt et andet netværkssamarbejde som Henrik Valeur er medstifter af.

Prisudvalget tildeler Henrik Valeur Nykredits Opmuntringslegat fordi hele denne vifte af arkitektoniske aktiviteter svarer på en ny globaliseret virkelighed med konsekvens og i øvrigt stort talent. Måske kan man med et lidt selvmodsiggende udtryk kalde Henrik Valeur for en pragmatisk idealist. Pragmatikken udspringer af den uforbeholdne accept af det tidlige 21. århundredes urbane virkelighed i hele dens grumsede kompleksitet. Idealismen er knyttet til forestillingen om at arkitekturen grundlæggende må ændre sine værdier og arbejdsformer for at møde denne virkelighed på en berigende og poetisk måde.

Indtil videre har Henrik Valeurs arbejde påvirket den aktuelle arkitekturdiskussion mere end den byggede verden. Det har måske sin egen logik at en netværksbaseret praksis har større indflydelse på den virtuelle verden end den fysiske og det er utvivlsomt en vigtig pointe at virkningen af at ændre vores opfattelse af omverdenen kan være mindst lige så stor som virkningen af fysiske forandringer.

Ikke desto mindre er vi så gammeldags i Arkitekturprisudvalget at vi også gerne ser Henrik Valeurs talent udfoldet i den byggede arkitektur. Vi håber Nykredits opmuntringspris og den opmærksomhed den giver kan yde sit bidrag til at det snart bliver tilfældet.

Tillykke!

Claus Peder Pedersen 2004